

Complexnummer: 524528

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Meijendel

Aantal complexonderdelen

3

Monumentnummers van complexonderdelen

524529, 524530, 524531

Woonplaats

Wassenaar

Gemeente

Wassenaar

Provincie

Zuid-Holland

Hoofdadres van hoofdobject

Meijendelseweg 38, 2243 GN Wassenaar

Complexomschrijving

Inleiding

BOERDERIJcomplex, genaamd 'Meijendel', bestaat uit een voormalige DUINBOERDERIJ, SCHUUR en een VEESTAL, die in Ambachtelijk-traditionele bouwtrant in de periode 1830-1840 tot stand zijn gekomen, naar aanleiding van het bekroonde ontwerp uit 1816 en nader uitgewerkt in 1823, van de 'Maatschappij ter bevordering van den Landbouw', van D.T. Gevers van Endegeest. Het uit 1823 stammende plan (uitgegeven in 1826) behelsde een gedetailleerde uitwerking van de bestuurlijke en de waterstaatkundige aanpak van de ontginning van duinvlakten, waaronder die te Wassenaar. Delen van de bij Domeinen in bezit zijnde duingronden werden vanaf 1830 op initiatief (en onder leiding) van A.L.V.H. Gevers in cultuur gebracht; eerst op Klein-Meijendel en kort daarop ook op Meijendel. Het gesubsidieerde agrarische project was gericht op het voeren van een gemengd bedrijf, waarbij echter de nadruk lag op de schapenteelt. Het project verliep moeizaam, de subsidie werd stopgezet en in 1869 resteerde nog slechts het thans bestaande boerderijcomplex. Twee grote schaapskooien ten noordwesten van de veestal waren toen reeds verdwenen, evenals een hooiberg en een wagenshuur. Sinds 1925 is het duingebied van Meijendel ten behoeve van de waterwinning in handen van de gemeente Den Haag. Sinds 1874 vond er in de duinen reeds waterwinning plaats. Naast, en mede als gevolg van het teruglopend agrarisch bedrijf kreeg Meijendel een steeds belangrijker functie voor de recreatie. Nadat begin 20ste eeuw een koffiehuisje was ingericht bij de boerenwoning 'Klein Meijendel', werd erna ook bij Meijendel een theetuin geëxploiteerd. Omstreeks 1930 werd bij het boerderijcomplex een houten theeschenkerij gebouwd, welke omstreeks 1960 door nieuwbouw is vervangen. Deze theeschenkerij valt buiten de bescherming van rijkswege. In de schuur is tegenwoordig een bezoekerscentrum gevestigd.

Omschrijving

In het van nature bosrijke Meijendel ligt het boerderijcomplex aan de westzijde van de naamgevende duinvallei, waardoor het enigszins beschut ligt tegen de sterke zuidwestwinden. Door de groepering van de gebouwen is een pleinvormige, met vooral kastanjabomen en eiken beplant, erf ontstaan. Dit gaat over in een in zuidelijke richting doorlopende open weide, waarvan de oorspronkelijke begrenzing door loofbomen (eiken, abelen) en duinruggen deels nog herkenbaar is. De westelijke begrenzing van het erf wordt gevormd door de voormalige veestal (nu: manege), waarvan de nokrichting in noord-zuidrichting loopt. Ten zuiden ervan staat de arbeiderswoning/schuur met de nokrichting in het verlengde van de veestal. De zuidelijke begrenzing wordt gevormd door de haaks erop geplaatste boerenwoning, waarvan de hoofdentree aan erfzijde is. Ten zuidoosten ervan bevindt zich de iets schuin geplaatste theeschenkerij. Aan de oostzijde staat het erf (bij tegenwoordige parkeerplaats) in verbinding met een door windsingels omgeven duidelijk omsloten ruimte van een tweede weide nabij de boerderij.

N.B. de theeschenkerij is voor bescherming van ondergeschikt belang.

Waardering

Negentiende eeuws duinontginningscomplex Meijendel is van algemeen belang wegens cultuur-, architectuurhistorische en tuinhistorische waarde

- als zeldzaam en goed herkenbaar voorbeeld van agrarische duinontginning, ontstaan als experimenteel project naar aanleiding van een prijsvraag uit 1816 van de Maarschappij ter bevordering van den Landbouw.

- vanwege de ruimtelijke-historische en ensemblewaarde vanwege de nog goed herkenbare relatie met de directe omgeving waarin weides en windsingels gelegen zijn.

Het complex is vrij gaaf in hoofdvorm en materiaalgebruik en redelijk gaaf in detaillering.

Het complex is van algemeen belang vanwege de relatieve zeldzaamheid en het pionierskarakter dat er aan ten grondslag ligt.

Monumentnummer*: 524529

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 8 juli 2002
Kadaster deel/nr: 18337/16

Complexnummer

524528

Complexnaam

Meijendel

Woonplaats*

Wassenaar

Gemeente*

Wassenaar

Provincie*

Zuid-Holland

Straat*

Meijendelseweg

Nr*

40

Toev.*

Postcode*

2243 GN

Woonplaats*

Wassenaar

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

WASSENAAR

Sectie*

G

Kad. object*

3425

Appartement

Grondperceel

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding complexonderdeel 2

Voormalige SCHUUR in Ambachtelijk-traditionele bouwtrant is omstreeks 1830 gebouwd als onderdeel van de boerderij 'Meijendel'. De schuur staat aan de westzijde, tussen de boerderij en de veestal, aan het vroegere erf waaromheen de diverse complexonderdelen van de boerderij zijn gegroepeerd. De nokrichting loopt in noord-zuidrichting.

Omschrijving

Vrijstaande éénlaagse schuur op een rechthoekig grondvlak, welke wordt gedekt door een zadeldak, dat naar achter toe (in westelijke richting) overgaat in een lessenaarsdak. Het dak is gedekt met rode verbeterde Hollandse pannen. De wit geschilderde, gepleisterde gevels zijn voorzien van een zwart geschilderd plint. De aan erfzijde gelegen langsevel (oost) heeft van links naar rechts twee dubbele tweeruits ramen met rechts ervan een houten deuren van kraaldelen. De relatief lage achtergevel is blind. De noordelijke kopgevel heeft op de begane grond een tweeruits dubbel openslaand raam en op de verdieping een (vernieuwd) vierruits raam. De zuidelijke kopgevel heeft op de begane grond links een vernieuwde deur met zijlicht en op de verdieping een vierruits raam (kelderluik).

INWENDIG is voor een deel de houtconstructie met spanten en standvinken gehandhaafd.

Waardering

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De (voormalige) schuur is van algemeen belang wegens architectuur- en cultuurhistorische waarde

- als ruimtelijk en functioneel onderdeel van een duinboerderij uit het tweede kwart van de 19de eeuw, die is ontstaan als experimenteel project van de ontginning van duinvlakte naar aanleiding van een prijsvraag uit 1816 van de 'Maatschappij ter bevordering van den Landbouw'.

- vanwege de ensemblewaarde als essentieel onderdeel, deeluitmakend van een groter geheel, dat cultuurhistorisch van belang is. Er is tevens sprake van een ensemblewaarde vanwege de ruimtelijke en functionele relatie met de overige complexonderdelen.

De schuur is vrij gaaf in hoofdvorm en materiaalgebruik.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Schuur(M)

Monumentnummer*: 524530

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 8 juli 2002
Kadaster deel/nr: 18337/16

Complexnummer

524528

Complexnaam

Meijendel

Woonplaats*

Wassenaar

Gemeente*

Wassenaar

Provincie*

Zuid-Holland

Straat*

Meijendelseweg

Nr*

38

Toev.*

Postcode*

2243 GN

Woonplaats*

Wassenaar

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

WASSENAAR

Sectie*

G

Kad. object*

3425

Appartement

Grondperceel

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding complexonderdeel 1

WOONHUIS behorend bij de voormalige duinboerderij 'Meijendel', welke omstreeks 1830 tot stand is gekomen in een Ambachtelijk-traditionele bouwtrant. Aanleiding tot de bouw was een prijsvraag uit 1816 en nader uitgewerkt in 1823 van de 'Maatschappij ter bevordering van den Landbouw', die werd gewonnen door D.T. Gevers van Endegeest. De woning staat aan de zuidzijde van het vroegere erf waaromheen de overige complexonderdelen van de boerderij zijn gegroepeerd. De nokrichting loopt in oost-westrichting.

Omschrijving

Vrijstaande éénlaagse boerderij op een rechthoekig grondvlak met twee onderkelderde ruimten en opkamers, wordt gedekt door een zadeldak met wolfseinden, rondom voorzien van houten op gootklossen rustende goten. Het dak is gedekt met rode verbeterde Hollandse pannen. De wit geschilderde, gepleisterde bakstenen gevels hebben een zwart geschilderde plint. De vensters waren oorspronkelijke merendeels voorzien van zesruitsschuiframen, geflankeerd door luiken met in rood-wit en groen geschilderd zandlopermotief. De lange noordgevel bevat vier vensterassen. In beide geveleinden bevindt zich een zesruitsschuifraam. Rechts van het midden bevindt zich een vernieuwde deur met bovenlicht, oorspronkelijk tweeruits. Links van het midden bevindt zich een verbreed venster, voorzien van een dubbel openslaand drieruitsraam met een tweeruits bovenlicht boven een vast kalf. De achtergevel (zuid) heeft links een dubbel tweeruits raam. Rechts ervan bevindt zich een vernieuwde deur met bovenlicht (oorspronkelijk tweeruits), vergelijkbaar met die in de voorgevel. Rechts daarvan is een dubbel openslaand raam

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

met twee vierruits bovenlichten geplaatst. De westelijke kopgevel heeft links in de gevel een kelderluik en rechts een vernieuwde, oorspronkelijk tweedelige deur. Ter plaatse van het oorspronkelijke zolderluik met vast vierruits bovenlicht, is een vierruits raam aangebracht. De oostelijke kopgevel heeft links een dubbel kelderluik met daarboven een opkamervenster, bestaande uit een achtruitsschuifraam met liggende ruitjes. Rechts ervan bevindt zich een zesruits schuifraam. Op de zolder is een met de andere kopgevel vergelijkbaar zolderluik geplaatst, eveneens voorzien van een vierruits raam.

INWENDIG is de oorspronkelijke plattegrondindeling in hoofdlijnen herkenbaar met één doorlopende gang in dwarsrichting. Rechts ervan bevindt zich aan pleinzijde één onderkelderde opkamer. De ruimte links van de gang was oorspronkelijk tweedelig, nog herkenbaar aan de balkenzoldering met ravelingen, ten behoeve van twee schouwen aan weerszijden van de niet meer aanwezige muur. In de zuidhoek bevindt zich de tweede onderkelderde opkamer, waarbij de kelder toegankelijk is via het opklappen van de een klein opkamertrapje. Beide kelders hebben een eenvoudige balkenzoldering.

Waardering

De woning van de duinboerderij is van algemeen belang wegens architectuur/cultuurhistorische waarde

- als ruimtelijke en functioneel onderdeel van een boerderijcomplex uit het tweede kwart van de 19de eeuw, dat is ontstaan als experimenteel project van de ontginning van duinvlakte naar aanleiding van een prijsvraag uit 1816 van de 'Maatschappij ter bevordering van den Landbouw'.

- vanwege de ensemblewaarde als essentieel onderdeel, deel uitmakend van een groter geheel, dat cultuurhistorisch van belang is. Er is tevens sprake van een ensemblewaarde vanwege de ruimtelijke en functionele relatie met de overige complexonderdelen.

De woning is vrij gaaf in hoofdvorm, materiaalgebruik en detaillering.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen
Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Woonhuis(K)
Boerderij (M)

Functie

Woonhuis
Boerderij(M1)

Monumentnummer*: 524531

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 8 juli 2002
Kadaster deel/nr: 18337/16

Complexnummer

524528

Complexnaam

Meijendel

Woonplaats*

Wassenaar

Gemeente*

Wassenaar

Provincie*

Zuid-Holland

Straat*

Meijendelseweg

Nr*

36

Toev.*

Postcode*

2243 GN

Woonplaats*

Wassenaar

Situering

Bij

Locatie

Kadastrale gemeente*

WASSENAAR

Sectie*

G

Kad. object*

3425

Appartement

Grondperceel

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding complexonderdeel 3

Voormalige VEESTAL in Ambachtelijk-traditionele bouwtrant is blijkens een stichtingssteen in 1840 opgetrokken als onderdeel van de boerderij 'Meijendel', welke omstreeks 1830 is gebouwd. De stal staat aan de westzijde aan een pleinvormig ruimte waaromheen de overige complexonderdelen van de boerderij zijn gegroepeerd. De nokrichting loopt in noord-zuidrichting.

Omschrijving

Vrijstaand rechthoekige éénlaags stalgebouw met zolder onder een zadeldak met wolfseinden, gedekt met rode verbeterde Hollandse pannen. Het gebouw is opgetrokken uit grauwe baksteen (kruisverband) met strekken boven deuren en vensters. De zwart geschilderde plint wordt afgesloten door een witte sierband. De aan de erfzijde gelegen langsgewel (oost) heeft a-symmetrische gevelindeling met van links naar rechts een negenruitsschuifraam, een zesruitsschuifraam in de dichtzetting van een deur, twee deuren met vierruitsbovenlicht en vervolgens een negen- en een zesruitsschuifraam. Duimen van luiken zijn deels nog aanwezig, dan wel herkenbaar. Boven de linkerdeur en iets links daarvan zijn twee (zandstenen) stichtingssteentjes in de gevel geplaatst met de tekst: 'A.G. 1840'.

In de achtergevel (west) zijn drie negenruitsschuiframen aangebracht.

De beide kopgevels hebben in hoofdlijnen een symmetrisch gevelindeling met in het midden een dubbele inrijdeur,

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

terwijl de noordelijke ten behoeve van de huidige stalindeling is dichtgezet. Rechts ervan bevindt zich een venster met tweeruits raam. In de oostgevel nog een tweetal grupdeuren. Beide kopgevels hebben een zolderluik in het midden van de geveltop en worden afgesloten door eenvoudige houten boeiborden.

INWENDIG bevat de stal een klinkerbestrating en een eenvoudige balkenzoldering.

Waardering

De (voormalige) veestal is van algemeen belang wegens architectuur en cultuurhistorische waarde

- als ruimtelijk en functioneel onderdeel van een duinboerderij uit het tweede kwart van de 19de eeuw, die is ontstaan als experimenteel project van de ontginning van duinvlakte naar aanleiding van een prijsvraag uit 1816 van de 'Maatschappij ter bevordering van den Landbouw'.
- vanwege de ensemblewaarde als essentieel onderdeel, deel uitmakend van een groter geheel, dat cultuurhistorisch van belang is. Er is tevens sprake van een ensemblewaarde vanwege de ruimtelijke en functionele relatie met de overige complexonderdelen.

De veestal is vrij gaaf in hoofdvorm en materiaalgebruik en redelijk gaaf in detaillering.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Veestal